

โครงการ บูรณาการ STEM ศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับเด็กปฐมวัย

หลักการและเหตุผล

การศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในศตวรรษที่ 21 เครื่องมือเพื่อแสวงหาความรู้มีความสำคัญมากกว่าเนื้อหาความรู้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งต่างๆ มากมายและตลอดเวลาที่ต้องการทำให้ห้องเรียนมีความแปลกตาไปจากที่เป็นอยู่ ดังนั้นหน้าที่ของครูผู้สอนจึงต้องเป็นผู้กระตุ้นและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองมากที่สุดด้วยกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปจึงทำให้เกิดแนวความคิดการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาแบบ “STEM” นับว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับประเทศไทย ซึ่งหลายคนอาจมองว่าเป็นสิ่งยากในการจัดการเรียนการสอน เพราะมีการนำเอาหลักการและทฤษฎีของวิชาแขนงต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้หลายวิชา แนวคิดและลักษณะของ STEM Education คือการสอนแบบบูรณาการข้ามกลุ่มสาระวิชา (Interdisciplinary Integration) ระหว่างศาสตร์สาขาต่างๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ (Science: S) เทคโนโลยี (Technology: T) วิศวกรรมศาสตร์ (Engineer: E) และ คณิตศาสตร์ (Mathematics: M) โดยนำจุดเด่นของธรรมชาติ ตลอดจนวิธีการสอนของแต่ละสาขาวิชามาสผสมผสานกันอย่างลงตัว เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ทุกแขนงมาใช้ในการแก้ปัญหา การค้นคว้า และการพัฒนาสิ่งต่างๆ แต่ในความเป็นจริงแล้ว การเรียนการสอนในระดับปฐมวัยได้มีการแทรกสาระของ “STEM” เข้าไปในกิจกรรมประจำวันอยู่แล้ว เพียงแต่ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการเน้นหรือแบ่งสัดส่วนของการสอนเป็นรายวิชาที่ชัดเจน ซึ่งสามารถที่จะบูรณาการ “STEM” แทรกเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหน่วยที่ครูจัดขึ้น หรือเลือกตามหน่วยที่เด็กสนใจได้อย่างหลากหลาย จะทำให้เด็กสนุกกับการเรียนในห้องมากขึ้น เพราะการศึกษาแบบ “STEM” เป็นการศึกษาที่ช่วยทำให้เด็กอยากเรียนรู้ด้วยตนเอง เปลี่ยนการเรียนแบบท่องจำมาเป็นการเรียนรู้แบบลงมือทำ ปฏิบัติจริง ทดลอง สืบค้น และใช้วัสดุอุปกรณ์ ทำให้เด็กได้ใช้ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ได้รับความสนุกสนาน และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นนักศึกษาในโครงการความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกับมหาวิทยาลัยสวนดุสิต คณะครุศาสตร์ หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย ศูนย์สุพรรณบุรี เห็นถึงความสำคัญในการจัดโครงการ STEM สำหรับเด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นการออกแบบการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านการคิดสำหรับเด็กปฐมวัยพร้อมทั้งให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมพัฒนาการได้อย่างเหมาะสมกับวัย โดยการได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำกิจกรรมในโครงการนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีทักษะในการคิดและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
2. เพื่อให้เด็กมีทักษะในการปฏิบัติงานและการทำงานร่วมกัน
3. เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

- เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน

เชิงคุณภาพ

- เด็กปฐมวัยที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 50 คน ได้รับการพัฒนาการทั้ง 4 ด้านจากการจัดทำโครงการร้อยละ 100

วันเวลา และสถานที่ดำเนินกิจกรรม

วันที่ 1- 31 มีนาคม 2560 ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

1. อาจารย์ ดร.สุนทร เทียนงาม
2. อาจารย์ ดร.ฉัตรชัย บุษบงค์
3. อาจารย์กรณิศ ทองสอาด
4. อาจารย์เกษร ขวัญมา
5. อาจารย์กัญญารัตน์ แก้วละเอียด

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นางธันยรัศมี แซ่ธัญญกรณ์	รหัส	571081321136
2. นางสาวอารีย์ มานะกิจ	รหัส	571081321144
3. นางสาวสุตารัตน์ ปานอ่วม	รหัส	571081321146
4. นางสาวอังคนางค์ เก่งการนา	รหัส	571081321147

วิธีการดำเนินการ

ขั้นเตรียมงาน

1. ประชุมคณะทำงานเพื่อจัดทำโครงการ
 - 1.1 ปรึกษาภาพรวมการจัดทำโครงการ
 - ผู้รับผิดชอบร่างโครงการ / จัดทำงบประมาณ
 - 1.2 สรุปโครงการ / งบประมาณ
 - 1.3 มอบหมายงาน / กระจายงาน
2. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติดำเนินการ
3. ประสานงานทำโครงการ (ด้วยวาจา / ลายลักษณ์อักษร) กับ บุคคลที่เกี่ยวข้อง
4. เตรียมสิ่งที่ต้องใช้ในวันจัดกิจกรรม “วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม”

ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม

ระยะเวลา	กิจกรรม
1 มีนาคม 2560	- ประชุมคณะทำงานเพื่อจัดทำโครงการ - เสนอสถานที่การทำโครงการ
6 มีนาคม 2560	- ประชุมวางแผนการทำโครงการ - แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
8 มีนาคม 2560	- เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติโครงการ
9 มีนาคม 2560	- จัดหางบประมาณในการทำงาน
13-14 มีนาคม 2560	- ประสานงานการทำโครงการ
17 มีนาคม 2560	- ดำเนินการโครงการวันหลากสี
20 มีนาคม 2560	- ดำเนินการโครงการฝึกกาดชาวแพนซี
22 มีนาคม 2560	- ดำเนินการโครงการเรื่องของไข่เค็ม
24 มีนาคม 2560	- ดำเนินการโครงการการละลายของน้ำแข็ง
27 มีนาคม 2560	- ดำเนินการโครงการทอร์นาโดในขวด
29 มีนาคม 2560	- สรุปการทำโครงการจัดประสบการณ์เสริมทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย
31 มีนาคม 2560	- ส่งโครงการฉบับสมบูรณ์

วิธีการและผลการดำเนินการ

ชื่อกิจกรรม	สาระเรื่อง ราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก	สาระเรื่องราวเกี่ยว กับบุคคลและสถาน ที่แวดล้อมเด็ก	สาระธรรมชาติรอบตัว	สาระสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
กิจกรรม วันหลากสี				✓
กิจกรรม ฝึกกาดชาวแพนซี				✓
กิจกรรม เรื่องของไข่เค็ม				✓
กิจกรรม การละลายของน้ำ แข็ง				✓

ขั้นตอนวิเคราะห์ความสอดคล้องกับสะเต็ม

ชื่อกิจกรรม	S (Sine)	T (Technology)	E (Engineering)	M (Mathematic)
วันหลากสี	สังเกตการเปลี่ยนแปลงของวันจากน้ำใสเหลวเป็นก้อนแข็ง	-ผงวัน -สีที่ได้จากธรรมชาติ -แบบแม่พิมพ์วัน	-ให้เด็กออกแบบรูปร่างและสีของวันที่เด็กต้องการด้วยการวาดภาพระบายสี -เตรียมแบบแม่พิมพ์วันให้เด็กเลือก	-รูปร่าง รูปทรงของวัน -ขนาดของวัน -การตวงน้ำ
ผักกาดขาวแพนซี	เด็กได้สังเกตการลำเลียงอาหารของพืช	การเปลี่ยนแปลงของสีผักกาดขาวเป็นสีที่เรากำหนด	-การวางแผนและออกแบบการจัดแจกีดจากผักกาดขาว	การลำดับเหตุการณ์การเปรียบเทียบความแตกต่างของ
เรื่องของไข่เค็ม	เด็กเปรียบเทียบรสชาติไข่เค็มและไข่ต้ม แยกแยะระหว่างไข่ไก่และไข่เป็ด	อุปกรณ์ที่นำมาใช้ทำไข่เค็ม	ออกแบบเครื่องมือการนับระยะเวลาที่ไข่สามารถนำมาต้มรับประทานได้	ความรู้จากรูปทรงและขนาดของไข่และนับจำนวนวันที่ไข่สามารถนำมารับประทานได้
การละลายของน้ำแข็ง	การสำรวจการเปลี่ยนแปลงของสถานะน้ำแข็ง	ช่องแช่แข็งในตู้เย็นเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ถ้าไม่มีตู้เย็นจะต้องคอยให้อุณหภูมิภายนอกจนเย็นจัดถึงจุดเยือกแข็ง น้ำจึงจะกลายเป็นน้ำแข็ง	การรู้อุณหภูมิของสารต่างๆหลายชนิด สร้างประสบการณ์เรื่องการเปลี่ยนสถานะของสาร การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ	การเปรียบเทียบขนาดของก้อนน้ำแข็งที่เปลี่ยนแปลง

งบประมาณดำเนินการ

ประมาณการ จำนวน 2,000 บาท

ประเมินกิจกรรม

1. วิธีการประเมินใช้การประเมินตามสภาพจริงของผู้เรียน

1.1 สังเกตพฤติกรรมจากการเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 การตรวจชิ้นงาน

2. เกณฑ์การประเมิน

2.1 การเตรียมอุปกรณ์

2.2 การวางแผนดำเนินกิจกรรม

2.3 การดำเนินกิจกรรม

2.4 ความร่วมมือในการแก้ปัญหา

พัฒนาการ	ระดับการประเมิน		
	1	2	3
ด้านร่างกาย -ใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กหยิบจับสิ่งของต่างๆ			
ด้านสังคม -สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ -ยอมรับและปฏิบัติตาม			
ด้านสติปัญญา -สามารถจำแนกแยกแยะสีขนาดการนับจำนวนสิ่งของ -สามารถบอกรูปทรงต่างๆได้			
ด้านอารมณ์และจิตใจ -ชื่นชมผลงานของตัวเองเมื่อทำงานสำเร็จ -ชื่นชมผลงานของผู้อื่น			

หมายเหตุ

(1) หมายถึง เด็กยังสามารถทำได้หรือแสดงพฤติกรรม

(2) หมายถึง เด็กสามารถแสดงพฤติกรรมได้บางอย่าง

(3) หมายถึง เด็กสามารถทำได้และทำได้อย่างคล่องแคล่ว

2. ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

2.1 เด็กร้อยละ 98 ได้รับการพัฒนาทักษะด้านการคิดและประสบการณ์ตรงทุกคน

2.2 เด็กร้อยละ 98 มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านสมวัยจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็ก

ปฐมวัยปฐมวัยโดยใช้โครงงาน

2.3 เด็กร้อยละ 97 ได้รับความรู้และหลักการใหม่ๆ จากการพัฒนาทักษะการคิด การสังเกต การซักถามระหว่างเพื่อนในกลุ่ม การลงมือทดลอง การจดบันทึกข้อมูลด้วยการวาดรูปหรือการเขียน

